

til ikke have betalt nogen Del af de offentlige Byrder, blive fri for at deltage i disse og fremdeles faae Ret til at have Sjælesorgen gratis. Men, saaledes som Forslaget ligger for, bortfalder jo Offret, baade Høitidsoffer og Accidentsoffer og ogsaa Betalingen for præstelige Handlinger, skjøndt de ikke efter Lovgivningen henhøre under de offerberettigede eller offerpligtige Handlinger, for Exempel Konfirmation. Naar nu imidlertid Forslaget fritager Alle for Offer, saa fritager det jo derved Alle for at betale det, som de hidtil have ydet for Sjælesorgen, og altsaa, naar dette Forslag bliver til Lov, vil Enhver paa Landet, som ikke er Eier af en tiendeplygtig Eiendom, være fritaget for at betale Noget til Sjælesorgen, men han er ikke fritaget derfor nu, og derfor kan den ærede Ordfører ikke med Høie spørge, hvorledes disse Personer fremdeles skulle vedblive at være fritagne, thi de ere nu pligtige til at yde Offer til Geistligheden for Sjælesorgen. Den Alighed, som den ærede Ordfører mener at kunne bebrejde mig, kommer jo netop til at eksistere derved, at Bønderstederne vedbliver at være Hovedkilden for Præstestabets Lønning, og alle de Andre, som ere udenfor dette Eiendomsforhold, bliver frie for at bidrage til Præstestabets Underhold, og det er den Alighed, jeg tror vil være i Modstrid til den hele Basis for vor Virksomhed som Lovgivere i dette Land. Jeg vil haabe, at den ærede Ordfører nu ikke mere vil tage det som en Bebrejdelse mod mig, at jeg ikke før har gjort dette Forslag; thi, som sagt, Forslaget er fremkaldt ved den Betragtning, at nu er Pengene tilstede for Geistlighedens Lønning, uden at de behøve at gaa ind igjennem disse Statter, og dernæst maa jeg bede erindret, at Forslaget selv indeholder en bestemt Opfordring til at komme ind netop paa Præsteforntienden, derved at det sætter Præsteforntiendens Afløsning ind som en Fremtids Lovbestemmelse. Men vi, der tro, at det er bedst at faae Afløsningen med det Samme, maa dog være berettigede til, efterat nu Forslaget har ligget hen i saamange Aar, at faae det udført noget fuldstændigere, end det før er bleven forlangt af os.

Formanden (Kraabe): Det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds, der allerede har havt Ordet 2 Gange, har ønsket at tilføje en Bemærkning. Der høres Thingets Samtykke dertil. Hvis Ingen forlanger Afstemning, anser jeg Samtykket for givet. (Ophold). Det er saaledes givet.

H. Holm: Jeg vil blot gjerne have Tilbedelse til at rette en Feiltagelse, hvori jeg gjorde mig skyldig, da jeg før havde Ordet. Jeg havde ikke Forslaget for mig, saa at jeg ikke lagde Mærke til, at der i § 16 staar, at det er Sognepræsterne, der ikke maa modtage noget Offer, Honorar, Gave i Penge eller Naturalier af Sognemenighedens

Medlemmer. Det er jo en Bestemmelse, der er føjet ind i den tidligere Affattelse af denne Paragraf, netop for at Valgmenigheder og Sognebaandsløbere kunne komme til at betale til deres Præst, og de Bemærkninger, jeg i Anledning af disses Stilling kom med, berøede altsaa paa en Feiltagelse eller en Feilhuskning.

M. Andersen: Det var vistnok fuldstændig rigtigt, hvad det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) udtalte, at Tienden er en paatvungen Skat, men det turde være en Egenstaaende, den har sælles med alle andre Skatter, at den er paatvungen. Jeg veed ikke, at vi nu for Tiden have nogen frivillig Skat her i vort Fædreland, og om man til Vider har havt Noget, man kaldte frivilligt Offer til Fædrelandet, blev det ikke kaldt Skat, saa at jeg ikke tror, at det er særegent for Tienden, at den er en tvungen Skat. Hvad nu det ærede Medlems Forslag angaar eller rettere hans tilsigtede Forslag — thi det foreligger jo ikke endnu i Form af et Forslag, men kun som en Bebudelse af Forslag —, nemlig at eftergive Tienden, kan det jo ikke være Andet end, at naar et Medlem som det ærede Medlem ikke blot een Gang udtaler en saadan Lante her i Thinget, men gjentager det i et nyt Foredrag og udsærligt udvikler sine Grunde derfor, maa Lufinder af Medborgere omkring i Landet, som lytte til dette ærede Medlems Røst, faae den Lante, at det er en Plan, som virkelig lader sig gennemføre. Det ærede Medlem sagde, at naar Rigsdagen vedtog et saadant Lovforslag, vilde det være en let Sag for den ærede Kultusminister at sætte det igjennem. Deri kan det ærede Medlem have Ret; men har det ærede Medlem virkelig noget Haab om, at Rigsdagen, altsaa ogsaa Landsthinget, vil vedtage et saadant Forslag som det, han gør sig til Ralsmand for, om uden videre at eftergive Præstetienden? Jeg veed ikke, hvilken Udsigt det ærede Medlem har i saa Henseende; men det veed jeg, at dersom den Lante ikke kan føres gennem Rigsdagen, ikke kan blive til Lov, kan det ikke have anden Virkning, end at berede et stort Antal Medborgere en sørgelig Skuffelse; det er maasse ikke den eneste, disse Medborgere kunne have lidt, men jeg synes ikke, at det var værd at berede dem flere af den Slags. Hvad nu Forslaget i sig selv angaar, er det vist fuldstændigt rigtigt, hvad det ærede Medlem har anført om, hvorledes Oprindelsen er til Tiendens Indførelse, og om hvorledes den er kommen til at hvile paa visse Eiendomme her i Landet, mens den ikke hviler paa andre. Det er vistnok fuldstændig historisk korrekt; men deraf at udlede den Slutning, at, fordi man for vel en 300 Aar siden har kunnet gjøre noget Saadant i Vider, hvor Ketten sad i Spydstagen, skulde man ogsaa kunne gjøre Noget nu — thi det ærede Medlems Forslag er jo i Virkeligheden dog i Righed med,